

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра філософії

Затверджено
На засіданні кафедри філософії
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 8 від 22.01.2024 р.)
Завідувач кафедри філософії

доктор філос. наук, проф. Карась А.Ф.

Силабус
із навчальної дисципліни «Філософія»,
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 012 – Дошкільна освіта
(галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка)

Львів
2024

Назва курсу	Філософія
Адреса викладання курсу	Вул. Туган-Барановського, 7 м. Львів.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра філософії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта Педагогіка. Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Викладач (-і)	Пухта Ірина Степанівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
Контактна інформація викладача (-ів)	iryna.pukhta@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Вул. Університетська, 1. Ауд. 316.
Сторінка курсу	http://filos.lnu.edu.ua/department/filosofiji - електронна сторінка кафедри філософії ЛНУ імені Івана Франка
Інформація про курс	Робоча програма складена на основі: освітньо-професійної програми ГСВО варіативної частини освітньо-професійної програми спеціальності Дошкільна освіта 012 (галузь знань - 01 Освіта Педагогіка)

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Курс покликаний розгорнути перед слухачами потенціал філософського розуміння дійсності та надати учасникам необхідні знання та навички, які б дозволяли здійснювати самостійний аналіз культурних та соціальних явищ, наукових та філософських ідей, а також орієнтуватися у питаннях ціннісного розвитку особистості. Підніматимуться питання світоглядного характеру таким чином, щоб це допомогло сформулювати та відрефлексувати власні світоглядні переконання. Особливий акцент буде зроблено на навиках аналітичного та критичного мислення.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою курсу «Філософія» є ознайомлення студентів із головними філософськими ідеями та питаннями, які поставали в контексті розвитку європейської цивілізації, прищеплення навиків критичного мислення, розширення світоглядних горизонтів, сприяння в усвідомленні питань екзистенційного та особистісного розвитку.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адо П'єр Філософія як спосіб життя. Новий Акрополь, 2020. - 312 с. 2. Баумейстер А. Вступ до філософських студій або інтелектуальні подорожі до країни філософії. – Київ, 2017. – 237 с. 3. Ворбертон Найджел Коротка історія філософії Наш формат, 2023. -224 с. 4. Історія української філософії. Хрестоматія/упор. Кашуба М. Львів, Видавничий центр ЛНУ, 2004. - 356 с. 5. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу / Тарас Лютий. – К. : Темпора, 2019. – 384 с. 6. Мержиєвська В. «Ізми». У світі ідеологій, філософій та релігій. Портал, 2023. 200 с. 7. Петрушенко В. Філософія: вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 594 с. 8. Расел Б. Історія західної філософії. Пер. з англ. Тарашук П, Пісняк Ю. Фоліо, 2024.- 864 с. 9. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : підручник. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 650 с. 10. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія / Пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2017. – 528 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гільдебранд Д. Що таке філософія? – Львів : Колесо, 2008. – 244 с 2. Кримський С. Під сигнатурою Софії / Сергій Кримський. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 367 с. 4. Лютий Т. Сковрода Самовладання. Темпра. 2022. – 632 с. 5. Попович М. Бути людиною / Мирослав Попович. – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. – 223 с.

	<p>6. Ніколс Томас. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими. Наш формат, 2019. – 240 с.</p> <p>7.Рьод В. Шлях філософії : з XVII по XIX століття : посібник / Вольфганг Рьод ; пер. з нім. В.М. Терлецького, О.І. Ведрова. – Київ : Дух і літера, 2009. – 386 с.</p> <p>8.. Рьод В. Шлях філософії : XIX-XX століття : посібник / Вольфганг Рьод ; переклад з німецької М.Д. Култаєвої, В.І. Кебуладзе, В.М. Терлецького. – Київ : Дух і літера, 2010. – 366 с.</p>
Тривалість курсу	3 кредити, 90 годин.
Обсяг курсу	<p>90 годин аудиторних</p> <p>3 них 16 годин лекцій</p> <p>16 годин практичних занять</p> <p>58 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • специфіку філософського знання та його структуру; • спільні та відмінні риси філософії, релігії та міфології як типів світогляду; • функції філософії; • проблематику філософії в її історичній генезі від античності до сучасності • основні постаті та ідеї української філософії • підходи до тлумачення походження, природи людини та екзистенційних питань її буття • гносеологічні концепції та підходи до тлумачення проблеми пізнання; • основні концепції істини та їх критерії; • структуру та форми буття; • різноманітні підходи до тлумачення проблеми свідомості, свободи волі та штучного інтелекту; • проблематику соціального та глобального розвитку людства; • цінність національної ідентичності та мультикультурності; • зв'язок цінностей та знань з рівнем розвитку суспільства.

Вміти:

- висловлювати власну позицію зі світоглядних та філософських питань;
- аналізувати підходи до вирішення основних філософських проблем
- критично аналізувати першоджерела,
- формулювати на теоретичному рівні світоглядні проблеми та здійснювати пошук шляхів їх розв'язання
- критично та логічно мислити, послідовно та аргументовано розвивати свою думку, відрізнити істотне від другорядного
- комунікувати з учасниками освітнього процесу на етичні та світоглядні теми.

Загальні компетентності (ЗК)

КЗ-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-10 Здатність приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.

Спеціальні (фахові) компетентності (КС)

КС-7 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови і рідного міста, інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-20 Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-24 Здатність аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-17 Здійснювати суб'єкт-об'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН-19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПРН-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

Формат курсу	Очний/заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру в усній формі.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін. Знання з курсу “Філософії” виконує загальносвітоглядну й методологічну функцію при вивченні таких загально-гуманітарних дисциплін як “Психологія”, “Педагогіка”.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Метод усного опитування Техніки опрацювання дискусійних питань. Проблемно-пошукові. Дебати, дискусії. Групова робота. Обговорення текстів. Презентації проектів.
Необхідні обладнання	Проектор, доступ до системи електронного навчання Moodle, підключення до інтернету.

**Критерії оцінювання
(окремо для кожного виду
навчальної діяльності)**

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знає під час семінарських занять відбувається за 50 бальною шкалою: від 26 до 50 балів.

Для допуску до іспиту студент повинен відповісти мінімум двічі протягом семестру. Мінімальний допуск- 26 балів, максимальна оцінка- 50 балів.

Під час семестру буде проведено модуль на 50 балів (на останньому лекційному занятті).

Оцінка за семестр буде середнім арифметичним між балами, набраними за усні відповіді на семінарських заняттях та оцінкою за модуль.

Іспит – від 0 до 50 балів, іспит усно або вигляді тестів (30 балів за відповіді на питання по теоретичній частині курсу, 20 балів за за відповіді на питання по текстах, винесених на самостійне опрацювання).

Перевірка виконання самостійної роботи відбуватиметься під час тестування за рахунок включення питань по змісту прочитаних текстів.

За пропущене заняття без поважної причини відіймається один бал (-1). Для відпрацювання потрібно мати довідку від лікаря (якщо пропуск по причині хвороби) або пояснення з деканату (в разі участі в культурно-освітніх заходах).

Оцінювання усних відповідей на семінарах:

Бали Вид роботи

50 Знання теорії+ посилання на текстові джерела

45 Аналіз джерела + відомості про автора (історико-філософський контекст: період, напрям)

40 Відповідь на семінарське питання на основі прочитаного твору; постановка проблеми

35 Висвітлення 1 з питань (за планом с/з), спираючись на критичну л-ру чи підручник

30 Постановка питання (на осн. джерела) чи відповідь на аналог. запит.; участь у дискусії

26 Участь у дискусії, невеликий коментар.

26 і 31 – відповідають оцінці «задовільно», 35, 40 – «добре», «45, 50» – відмінно.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Відпрацювання пропущених занять можливе в усній формі під час визначених годин консультацій, але тільки після пред'явлення медичної довідки або звільнення з деканату через поважну причину.

	<p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Світогляд, його структура, рівні, види, історичні типи. 2. Особливості міфологічного, релігійного та філософського типу світоглядів. Головні риси філософського типу мислення. 3. Предмет та визначення філософії. Структура філософського знання. 4. Співвідношення філософії та науки. Чи є філософія наукою: спільні та відмінні риси. 5. Визначення філософії. 6. Функції та особливості філософського знання. Філософські методи дослідження. 8. Порівняльна характеристика східної та західної парадигм мислення. Основні течії давньокитайської та давньоіндійської духовної традиції. 9. Поняття «античної філософії». Періодизація античної філософії. Питання про «архе» як перша натурфілософська проблема. 10. Різновиди натурфілософських учень в досократичній філософії. Вчення Фалеса, Геракліта, Піфагора, Демокріта. 11. Антропоцентричний поворот у філософії. Софісти. 12. Педагогіка та етика Сократа. Маєвтика, іронія та діалектичний метод. 13. Вчення Платона про світ ідей та світ речей. Міф про печеру та концепція пізнання як пригадування. 14. Метафізика Аристотеля. Вчення про причини. Поняття «форми» та «матерії» 15. Ідеї епікуреїзму стоїцизму, скептицизму 16. Вплив християнського світобачення на проблематику середньовічної філософії.

17. Основні етапи розвитку середньовічної філософії: апологетика, патристика та схоластика; їх проблематика та характеристика.
18. Проблема співвідношення знання та віри в середньовічній філософії:
19. Принцип гармонії віри та розуму Т. Аквінського. Проблема доведення буття Бога.
20. Антропоцентричний поворот та поява гуманізму в добу Відродження.
21. Натурфілософські пошуки М. Коперніка, Дж. Бруно, Г. Галілея.
22. Філософія Нового часу. Пізнавальні позиції емпіризм, сенсуалізм, раціоналізм.
23. Коперніканський поворот та категоричний імператив І. «Канта».
24. Позитивістський напрям у філософії та його історичні форми: позитивізм, неопозитивізм та постпозитивізм.
25. Прагматизм у філософії. Поняття досвіду та інструментальної концепції істини.
26. Основні ідеї марксизму: причини та наслідки поширення.
27. Екзистенційно-антропологічний напрям у філософії: філософія життя Ф. Ніцше Психологія З. Фрейда.
28. Екзистенціалізм Ж.-П. Сартр, А. Камю (проблема справжньої та несправжньої екзистенції, проблема свободи).
29. Особливості української філософії. Д. Чижевський про розвиток філософії на Україні.
30. Передумови виникнення та філософські ідеї в період княжої доби на Русі. Формування професійної філософії в Україні: діяльність братських шкіл, вищих навчальних закладів (Острозької, Києво-Могилянської колегій).
31. Відображення ідей культури бароко у філософії Григорія Сковороди. Вчення про три світи і дві натури; концепція „сродної праці” і „нерівної рівності”.
32. Соціально-філософська проблематика в Україні XIX - початку XX століть. Філософія національної ідеї (Дмитро Донцова, Микола Міхновський, В'ячеслав Липинський).
33. Розвиток філософії в Україні після здобуття незалежності і до нашого часу. Постаті сучасних українських філософів.
34. Предмет онтології. Відмінність онтології та метафізики.
35. Категорії буття (існування, буття, реальність, дійсність, віртуальність, світ). Сфери, форми та рівні буття.
36. Простір і час, рух та розвиток як філософські категорії. Субстанційна та реляційна концепція простору і часу. Різноманітні форми простору і часу та їх характеристики.
37. Філософські теорії розвитку: діалектика, синергетика.
38. Проблема свідомості у філософії. Структура, ознаки свідомості та її функції.
39. Різноманітність підходів до пояснення проблеми свідомості: «Важка проблема свідомості». Проблема штучного інтелекту.

	<p>40. Гносеологія та її проблематика. Структура пізнавального процесу: суб'єкт та об'єкт.</p> <p>41. Головні гносеологічні позиції та їх зміст.</p> <p>42. Види та рівні пізнання. Роль інтуїції у пізнанні.</p> <p>43. Проблема істини у філософії. Види істини, критерії істини. Поняття істини, правди та постправди.</p> <p>44. Рівні і форми наукового пізнання.</p> <p>45. Питання виникнення науки. Проблема розвитку наукового знання. «Наукова картина світу».</p> <p>46. Предмет філософської антропології. Інтерпретація людини в історії філософії Заходу.</p> <p>47. Проблема походження людини. Екзистенційні та історичні дихотомії (протиріччя) людського буття.</p> <p>48. Проблема сенсу людського життя. Трансцендентність та іманентність як характеристики людського буття. Взаємозв'язок проблеми щастя із питанням сенсу людського життя.</p> <p>49. Суспільство як предмет соціального аналізу. Структура суспільства. Соціальний розвиток та прогрес.</p> <p>50. Глобалізація як цивілізаційний феномен. Глобальні проблеми людства. Концепція сталого розвитку людства.</p>
Опитування	Анкета з метою оцінювання курсу буде над вкінці семестру.

ДОДАТОК

Схема курсу

Т и ж. / да та	Тема, план, короткі тези	Форм а діяль ності	Матеріали. Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Годи ни на вико нанн я
1 тиж д. 20.0 2.24 - 27.0 2.24.	<p>Тема 1. Філософія в системі теоретичного знання.</p> <p style="text-align: center;">План.</p> <p>1.Світогляд, його типи і види.</p> <p>2. Специфіка предмету філософії. Характерні риси філософського мислення.</p> <p>3. Структура та функції філософського знання.</p> <p>4. Співвідношення філософії та науки. Питання про науковий статус філософії.</p> <p>Короткий опис теми: Світогляд, його предмет та визначення. Компонентна структура світогляду -- знання, оцінки, вірування,</p>	Лекція, семінар, самостійна робота.	<p>1.Баумейстер А. Вступ до філософських студій або інтелектуальні подорожі до країни філософії. – Київ, 2017. – 237 с.</p> <p>2. Кримський С. Філософія - авантюра духу чи літургія смислу? // http://sophia.nau.edu.ua/images/download/krim_filosof.pdf</p> <p>3. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : підручник. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 650 с.</p>	<p>1. Підготовка конспекту уривку тексту: Баумейстер А. Вступ до філософських студій або інтелектуальні подорожі до країни філософії. – Київ, 2017. – С. 22-44. (pdf -файл).</p> <p>2. Ведення термінологічного словника.</p>	4год. - ауд, 7год. - само ст.

<p>ідеали, їх місце в структурі світогляду. Світогляд буденний та теоретичний; індивідуальний та груповий. Історичні типи світогляду: релігійний, міфологічний, філософський, їх особливості та відмінності. Міфологічне у контексті європейського світогляду ХХ століття.</p> <p>Предмет та підходи до визначення філософії (етимологічний, світоглядний, предметний, аксіологічний). Історична еволюція предмету філософії. Епістемний та софійний способи філософування. Філософія як теоретична основа світогляду. Головні функції філософії. Структура філософського знання: онтологія, гносеологія, аксіологія, логіка, історія філософії. Філософія і наука: риси подібності і відмінності. Філософія і мистецтво. Філософські методи:</p>				
---	--	--	--	--

	діалектичний, метафізичний, феноменологічний, герменевтичний, семіотичний. Місце філософії в системі культури.				
2 тиж д. 05.03.24 - 12.03.24	<p>Тема 2. Античність як джерело філософських ідей Європейського Заходу.</p> <p>1. Східна та західна парадигми мислення.</p> <p>2. Зародження філософії в Стародавній Греції. Періодизація античної філософії.</p> <p>3. Натруфілософські пошуки в досократичну добу.</p> <p>4. Антропоцентричний поворот. Етичні ідеї Сократа та діалектичний метод.</p> <p>5. Філософія Платона та Аристотеля.</p> <p>6. Елліністична філософія та її проблематика.</p> <p>Короткий опис теми:</p>	Лекція, семінар, самостійна робота.	<p>1. Адо П'єр Філософія як спосіб життя. Новий Акрополь, 2020. - 312 с.</p> <p>2. Ворбертон Найджел Коротка історія філософії Наш формат, 2023. -224 с.</p> <p>3. Расел Б. Історія західної філософії. Пер. з англ. Таращук П, Пісняк Ю. Фоліо, 2024.- 864 с.</p>	<p>1. Конспект та участь в обговоренні тексту</p> <p>1. Платон Апологія Сократа // https://chtyvo.org.ua/authors/Plato/Apolohia_Sokrata/</p> <p>2. Конспект 5 листів Сенеки «Моральні листи до Луцилія» (на вибір). Режим доступу: https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?id=9115</p>	4 год. - ауд, 7 год. - само ст.

<p>Порівняльна характеристика східної та західної парадигм мислення. Загальні риси давньокитайської та давньоіндійської духовної традиції.</p> <p>Поняття «античної філософії». Періодизація античної філософії. Умови та особливості зародження філософії в Стародавній Греції. Перехід від міфу до логосу. Питання про «архе» як перша філософська проблема. Панування концепцій „стихій” у грецьких іонійській та італійській школах філософії.</p> <p>Різновиди моністичних вчень про «архе»: мілетська школа (Фалес, Анаксимандр, Анаксагор), Геракліт (вчення про Логос-Вогонь), учення Піфагора про число як абстракцію й основу всього існуючого. Вчення Парменіда про буття, апорії Зенона.</p> <p>Атомістичний плюралізм у</p>				
--	--	--	--	--

	<p>вченні Демокріта. Антропоцентричний поворот у філософії. Софістична парадигма: «Людина – міра всіх речей». Педагогіка та етика Сократа. Маєвтика, іронія та діалектичний метод. Онтологічний дуалізм Платона. Міф про печеру та концепція пізнання як пригадування. Метафізика Аристотеля. Вчення про причини. Поняття «форми» та «матерії» Етична проблематика елліністичної філософії: епікуреїзм, стоїцизм, скептицизм, неоплатонізм.</p>				
<p>3 тиж д. 19.0 3.24 - 26.0 3.24</p>	<p>Тема 3. Проблеми західноєвропейської філософії від Середньовіччя до епохи Модерну. 1. Вплив християнства на середньовічну філософію. Аоплогетика. Патристика, схоластика. 2. Проблема співвідношення знання та віри. 3. Епоха Відродження та</p>	<p>Лекція, семінар, самостійна робота.</p>	<p>1. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу / Тарас Лютий. – К. : Темпора, 2019. – 384 с. 2. Расел Б. Історія західної філософії. Пер. з англ. Таращук П, Пісняк Ю. Фоліо, 2024.- 864 с. 3.. Рьод В. Шлях філософії : з XVII по XIX століття : посібник / Вольфганг Рьод ; пер. з нім. В.М. Терлецького, О.І. Ведрова. – Київ : Дух і літера, 2009. – 386 с. 4. Татаркевич В. Історія філософії. Т.3. Львів, 1999. – С. 333—343.</p>	<p>Тема 3. Підготувати конспекти та тези до участі в дискусії на тему «Джерела гуманізму в європейській філософії». 1. Нагірна проповідь Христа Режим доступу: https://pidru4niki.com/14711207/religiyeznavstvo/bibliya_noviy_zapovit_nagirna_propovid 2. Джованні Піко Делла Мірандола Промова про гідність людини» Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Giovanni_Pico_della_Mirandola/Promova_pro_hidnist_lyudy</p>	<p>4год. - ауд, 7год. - само ст.</p>

<p> поява гуманізму. 4. Гносеологічні течії доби Нового часу: емпіризм, раціоналізм, сенсуалізм. 5. Етика та теорія пізнання І. Канта. Категоричний імператив. </p> <p> Короткий опис теми. Особливості християнського світобачення та його вплив на проблематику середньовічної філософії. Основні етапи розвитку середньовічної філософії: апологетика, патристика та схоластика; їх проблематика та характеристика. Поняття: креаціонізм, теологія, теодицея, теїзм, предистинація. Проблема співвідношення знання та віри в середньовічній філософії: позиція Тертуліана, Августина, Абеяра, Томи Аквінського. Принцип гармонії віри та розуму Т. </p>				
--	--	--	--	--

	<p>Аквінського. Проблема доведення буття Бога. Антропоцентричний поворот та поява гуманізму в добу Відродження. Натурфілософські пошуки М. Коперніка, Дж. Бруно, Г. Галілея.</p> <p>Панорама духовних процесів у Європі Нового часу Наукові відкриття XVI – XVII ст. Картезіансько-ньютонівська механістична картина світу, Формування позиції деїзму. Різновиди учень про субстанцію. Основні пізнавальні позиції – емпіризм, сенсуалізм, раціоналізм, дедуктивний та індуктивний метод.</p> <p>Коперниканський поворот та категоричний імператив І. «Канта». Вчення Г.-Г. Геля про панлогізм історії та розвиток Абсолютної ідеї.</p>				
4 тиж д. 02.0	<p>Тема 4. Головні ідеї некласичної філософії до епохи постмодерну.</p> <p>1.Особливості</p>	Лекція, семінар,	<p>1.Ворбертон Найджел Коротка історія філософії Наш формат, 2023. -224 с.</p> <p>2.Лютій Т. Пригоди філософських ідей Західного світу / Тарас Лютій. – К. : Темпора, 2019. – 384 с.</p> <p>3.Расел Б. Історія західної філософії. Пер. з англ.</p>	1. Підготувати конспект та тези до участі в дискусії «Джерела європейського нігілізму» Ніцше Ф. «Весела наука»	4год. - ауд, 7год.

<p>4.24 - 09.0 4.24</p>	<p>некласичного періоду філософування. 2. Позитивістський напрям у філософії та його історичні форми. 3. Прагматизм та інструментальна концепція істини. 3. Марксизм: головні ідеї та наслідки поширення. 4. Екзистенційно-антропологічний напрям у філософії: філософія життя Ф. Ніцше. Психологізація. Екзистенціалізм. 5. Ідеї постмодерної філософії.</p> <p>Короткий опис теми:</p> <p>Особливості некласичного періоду філософування, духовні зміни та їх вплив на проблематику філософії. Панування натуралістичної установки у філософії I пол. XIX ст. Позитивістський напрям у філософії та його історичні форми: позитивізм Конта, неопозитивізм та постпозитивізм.</p>	<p>самостійна робота.</p>	<p>Таращук П, Пісняк Ю. Фоліо, 2024.- 864 с.</p>	<p>https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3782&page=2 1-10 част.). 2. Ведення термінологічного словника.</p>	<p>- <i>самост.</i></p>
-------------------------------------	---	---------------------------	--	---	-----------------------------

	<p>Прагматизм у філософії. Поняття досвіду та інструментальної концепції істини.</p> <p>Марксизму, соціальний детермінізм, діалектичний матеріалізм. Причини і наслідки поширення.</p> <p>Екзистенційно-антропологічний напрям у філософії: філософія життя Ф. Ніцше (проблема волі до влади, смерті Бога, вчення про Надлюдину).</p> <p>Психоаналіз.</p> <p>Екзистенціалізм Ж.-П. Сартр, А. Камю (проблема справжньої та несправжньої екзистенції, проблема свободи).</p> <p>Екзистенційна філософія Карла Ясперса, поняття «межової ситуації».</p> <p>Питання методології гуманітарного знання: герменевтика, структуралізм. Ідеї постмодерної філософії.</p>				
5 тиж д.	<p>Тема 5. Українська філософія.</p> <p>1.Особливості української</p>	Лекція, семін	<p>1.Забужко Оксана «Моя найдовша подорож». Комора, 2022. – 168 с.</p> <p>2.Історія української філософії. Хрестоматія.</p>	<p>1. Конспект: Костомаров М. Дві руські народності Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kostomar</p>	<p>4год. - ауд, 7год.</p>

<p>16. 04. 24 – 23. 04. 24</p>	<p>філософії. Передумови виникнення та періодизація.</p> <p>2. Діяльність братських шкіл. Навчання в Києво-Могилянській Академії.</p> <p>3. Культура бароко та філософія Григорія Сковороди.</p> <p>4. Філософія національної ідеї. Філософія Івана Франка.</p> <p>5. Постаті та проблематика сучасної філософії в Україні.</p> <p>Короткий опис теми:</p> <p>Передумови виникнення та філософські ідеї в період княжої доби на Русі (ідеї творів Іоана Дамаскіна „Джерело знань” та Іларіона Київського „Слово про Закон і Благодать”). Д. Чижевський про розвиток філософії на Україні. Особливості формування професійної філософії в Україні: діяльність братських шкіл, вищих</p>	<p>ар, дискусія - обговорення текстів, самостійна робота.</p>	<p>Упор. Кашуба М. Львів. Видавничий центр ЛНУ, 2004. 356 с.</p> <p>3.Кримський. Софійні символи буття. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/naukma/Filos/2002_20/01_krymsky_sb.pdf</p> <p>4.Рижак Л. Філософія як рефлексія духу. Хрестоматія. Львів. 2009. – С. 184-192.</p> <p>5.Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Режим доступу: http://litopys.org.ua/chyph/chyph.htm</p>	<p>ov/Dvi_ruski_narodnosti.pdf? С. 29 - 38.</p> <p>2. Підготовка до участі у дискусії на основі прочитаного тексту Леся Українка «Бояриня» режим доступу .https://www.ukrlib.com.ua/books/print.php?tid=481</p>	<p>- <i>само ст.</i></p>
--------------------------------	---	---	--	--	--------------------------

<p>навчальних закладів (Острозької, Києво-Могилянської колегій). Поява полемічної літератури, постать Івана Вишенського.</p> <p>Проблематика філософських курсів професорів Києво-Могилянської Академії. Відображення ідей культури бароко у філософії Григорія Сковороди. Вчення про три світи і дві натури; концепція „сродної праці” і „нерівної рівності”.</p> <p>Кордоцентризм у філософії Памфіла Юркевича.</p> <p>Соціально-філософська проблематика в Україні XIX - початку XX століть: романтична концепція, „Книги Буття українського народу”; соціальні концепції М. Драгоманова та І. Франко; консервативна концепція П. Куліша; філософія національної ідеї (Дмитро Донцова, Микола Міхновський, В’ячеслав</p>				
---	--	--	--	--

	<p>Липинський).</p> <p>Українська філософія в діаспорі. Микола Шлемкевич, І. Лисяк-Рудницький. Специфіка розвитку філософії в радянський період. Київська антропологічна школа.</p> <p>Розвиток філософії в Україні після здобуття незалежності і до нашого часу. Постаті сучасних українських філософів та їх діяльність під час війни: Оксана Забужко, Тарас Лютий, Володимир Єромоленко, Вахтанг Кебуладзе.</p>				
<p>6 тиж д.</p> <p>30.04.24-07.05.24</p>	<p>Тема 6. Людина як предмет філософського аналізу.</p> <p>План.</p> <p>1. Визначення поняття «людина» крізь призму історико-філософських учень: від античності до дискурсу постгуманізму. Вплив біології на розуміння природи людини.</p> <p>2. Екзистенційні</p>	<p>Лекція, семінар, самостійна робота.</p>	<p>1. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. – Харків: КСД, 2016. – С. 160.</p> <p>2. Фром Е. Бути чи мати // https://hromadalib.files.wordpress.com/2015/12/fromm_2010_have.pdf</p> <p>3. Фром Е. Мистецтво любити // КСД, 2017, - С. 192.</p> <p>4. Сенека Моральні листи до Луцілія // Режим доступності: https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=9115</p>	<p>Тема 6. 1.Конспект оригінальних текстів:</p> <p>1. Ж.-П. Сартр Екзистенціалізм – це гуманізм // http://darkelly.info/work/PD/sartr.ukr.pdf</p> <p>2.Харарі Ювал Ной Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. - Харків: КСД, 2018. - С. 470-520. https://chtyvo.org.ua/authors/Harari_Yuval_Noi/Liudyna_rozumna_Istoriia_liudstva_vid_minuloho_do_maibutnoho/.</p>	<p>4год.</p> <p>- ауд,</p> <p>7год.</p> <p>- самост.</p>

<p>дихотомії людського буття. Специфічні людські потреби. Трансцендентність та іманентність людського буття. 3. Проблема співвідношення сутності та існування людини у праці. 4. Проблема сенсу людського буття. Зв'язок сенсу та щастя у людському житті.</p> <p>Короткий опис теми: Філософська антропологія та її проблематика. Проблема походження людини (креаціонізм, еволюціонізм, антропна концепція походження людини). Інтерпретація природи людини в історико-філософських концепціях Сходу та Заходу (античність, середньовіччя, Відродження, Просвітництво. Модерна та постмодерна філософія). Екзистенційні та історичні дихотомії людини. Трансцендентність та</p>				
--	--	--	--	--

	іманентність людського буття. Класифікація специфічно людських потреб за Е. Фромом. Проблема сенсу людського життя. Ціннісний підхід до смисложиттєвої проблеми В.Франкла.				
7 тиж д. 14.05.24-21.05.24	Тема 7. Інтерпретація гносеологічних питань у філософії. План. 1. Визначення понять «знання», «пізнання», «гносеологія» та «епістемологія». 2. Структура пізнавального процесу. 3. Гносеологічні позиції у філософії. 4. Види, рівні і форми пізнання. Роль інтуїції у пізнанні. 5. Проблема істини та її критеріїв у філософії. Види істини. 6. Поняття правди то пост-правди. Короткий опис теми: Гносеологія, епістемологія, когнітологія	Лекція, семінар, самостійна робота.	1. Декарт Р. Міркування про метод (щоб правильно спрямувати свій розум і відшукати істину в науках) // Психологія і суспільство, 2015, № 2. – С. 37-46 // Режим доступу http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/3061/1/%D0%94%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%20%D0%A0..pdf 2.. Ніколас Карр. Як смартфон захопив наш розум Режим доступу: // https://zbruc.eu/node/72376 3. Ніколс Томас. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими. Наш формат, 2019. – 240 с.	1. Підготовка конспектів та тез до участі в дискусії на тему : Чи справді необмежений доступ до інформації робить нас тупішими?: 1. Тарас Лютий Кінець прекрасної епохи. В кожного своя "пост-правда" // http://www.dsnews.ua/society/kinets-prekrasnoyi-epohi-v-kozhnogo-svoya-post-pravda--19112016180000 2. Ніколас Томас. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими. Наш формат, 2019. – С. 47 – 67.	4 год. - ауд, 7 год. - само ст.

<p>та їх проблематика. Співвідношення між знанням, пізнанням, інформацією. Структура пізнання: поняття про суб'єкт та об'єкт пізнання. Гносеологічні позиції у філософії: раціоналізм, сенсуалізм, скептицизм, релятивізм, агностицизм, фікціоналізм, гносеологічний оптимізм, сцієнтизм, антисцієнтизм.</p> <p>Види пізнання та їх характерні особливості (життєво-досвідне, художнє, релігійне, наукове, псевдонаукове, екстрасенсорне). Чуттєвий та раціональний рівні пізнання та їхні форми. Роль інтуїції у пізнанні та її види.</p> <p>Проблема істини у пізнанні та її критеріїв. Види істини (кореспондентна, когерентна, конвенційна, інструменталістська).</p> <p>Поняття правди та постправди. Когнітивні упередження та їхній вплив на пізнання.</p>				
---	--	--	--	--

<p>8 тиж д.</p> <p>28.05.24.</p>	<p>Тема 8. Філософія сталого розвитку людства: глобалізаційні та цивілізаційні виклики.</p> <p>План.</p> <p>1.Поняття та трактування природи «суспільств» у соціальній філософії.</p> <p>2. Соціальна структура суспільства.</p> <p>3.Рушійні сили розвитку суспільства.</p> <p>2. Три хвили розвитку цивілізацій Е. Тоффлера.</p> <p>3.Глобалізація та перспективи глобалізаційного розвитку людства.</p> <p>4.Діяльність Римського клубу у вирішенні та постановці питань глобального розвитку.</p> <p>5. Поняття "сталий розвиток" та його імперативи.</p> <p>Короткий опис теми: Суспільство, соціальна структура суспільства. Глобалізація як цивілізаційний феномен. Етапи глобалізаційної</p>	<p>Лекція, семінар, самостійна робота. Модуль.</p>	<p>1. Рижак Л. Філософія сталого розвитку людства: навчально-методичний посібник / Людмила Рижак. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011 - 518 с.</p> <p>2. Клаус Міхаель Маєр-Абіх. Відповідальність за природу // Людмила Рижак Філософія сталого розвитку людства: навчально-методичний посібник / Людмила Рижак. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011 - С. 484-507.</p> <p>3. Яким буде світ 2020-х: прогнози від Римського клубу //https://iod.media/article/yakim-bude-svit-2020-h-rokiv-prognози-vid-rimського-klubu-4015</p> <p>2. Сталий розвиток // Стаття у Вікіпедії</p>	<p>Тема 8. Конспект доповіді Римського клубу «Come on!» Режим доступу: http://vsvittranslate.blogspot.com/2017/12/come-on.html</p> <p>2. Підготовка до модулю.</p>	<p>4год.</p> <p>- ауд, 7год.</p> <p>- самост.</p>
----------------------------------	---	--	--	---	---

	<p>інтеграції. Головні риси глобалізації за Т. Фрідменом.</p> <p>Науково-технічний прогрес: тенденції, риси і ризики глобалізації.</p> <p>Глобальні загрози людству: екологічна та демографічна загрози.</p> <p>Штучний інтелект: загрози та можливості. Римський клуб: глобальне прогнозування розвитку людства. Ідеї гуманістичного маніфесту А. Печеї.</p> <p>Концепція сталого розвитку людства як ідея гідного життя людини.</p> <p>Імперативи концепції сталого розвитку людства.</p> <p>Глобальні сценарії сталого розвитку людства.</p>				
--	---	--	--	--	--